

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Op. pravništvo, na katero naise blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. i. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Občni zbor delniškega društva „Narodna tiskarna“.

(Nadaljevanje poročila osnovnega odbora.)

„Ta program predložil je Anton Tomšič ustanovnikom, ki so se 18. marca 1868 bili brali v Mariboru in 14 dni pozneje začel je izhajati „Narod“ ki se je z začetka raspošiljal le 300 naročnikom. Vsak začetek časnika je težaven, koliko težavniši polit. časnika, ki se nij imel samo boriti proti zunanjimi protivnikom, ampak tudi v domačem taboru marsikterim se zdel predločen in preoster in tako namesto vsestranske podpore, natelet na antipatijo in skrivno nasprotovanje na domačih tleh.

Vendar se je število naročnikov množilo in do konca 1870 l. narastlo na 800. A do tega časa je tudi pošel prvi kapital po velikih deficitih 1. in 2. leta, v katerem je list le imel po 400 in 500 naročnikov, se tedaj vsako leto do 2000 fr. več potrošalo, nego je bilo dohodkov. V vseh teh letih pa se ni pozabila prva misel ustanovitve lastne tiskarne, ktera potreba se je le vedno živjeje kazala, ker je deficit najbolj zakrivil dragi tisk v tuji tiskarni. Bili so vsled tega večkrat shodi rodoljubov v Mariboru in Celji in maja meseca 1870 l. se je spet na vabilo lastnikov „Naroda“ v Celji zbralo večje število rodoljubov, da bi se posvetovali o delniškem društvu, ktero bi prevzelo „Narod“ v svojo lastnino in ustanovilo tiskarno. Mislilo se je tačas, da bi kapital od 30.000 gld. zadostoval in da bi se delnice po 50 fr. izdavale. Še tisti dan so zbrani rodoljubi, ki so prišli od raznih stranij slov. Štajerja, od drugih slov. dežel se je edini g. Gorup udeležil, podpisali za 12000 f. delnic. Pa ta ideja še nij bila dovolj predila po ostalem slovenskem svetu; ni niše tačas bilo mogoče skupaj spraviti potrebni kapital.

Vendar vse te ovire nijso oplašile Tomšiča, prosil je za koncesijo tiskarne ktero je po nekterih opovirih končno dobil, in kar se ni dalo po

skupnih močeh dosežati, skušal je izpeljati s pomočjo posameznega rodoljuba. Obrnil se je do svojega prijatelja g. Fr. Skaze v Šmarji in ta je bil pripravljen po njegovem nasvetu v Mariboru tiskarno napraviti. Med tem časom je do konca leta 1870 zginil ves kapital „Naroda“ in list je bil v nevarnosti, da mora prestat č se ustanovni fond ne poviša. Sklicali so se tedaj vsi ustanovniki in sklenili lastništvo „Naroda“ prepustiti v last Tomšiču in njegovim drugovim, ako ustanovijo narodno tiskarno v Mariboru in list po prejšnjem programu naprej izdajajo. Za svoj ustanovni kapital od 6000 fr., prvi ustanovniki „Naroda“ niso tirjali nobene odškodnine od novih lastnikov; žrtvovali so ves vloženi kapital od 6000 fr. samo da se „Narod“ ohrani. S 1. januarjem 1871 je „Slov. Narod“ faktično postal lastnina gg. Tomšiča, Fr. Skaze in H. Tanšiča, kteri so med seboj sklenili pogodbo, po koji je Tomšič bil solastnik tiskarne. Odslej so se vse priprave za novo tiskarno naglo delale, Tomšič sam je najel stanovanje, faktorja, delavce in komaj pričakoval dneva, da se „Narod“ vlastni tiskarni tiska in se s tem za vselej na trde noge postavi ter lahko v toliko potrebni dnevnik spremeni.

A Tomšič ni doživel tega veselega dneva ki bi mu bil povračilo za marsiktero grenko skrbipolao uro; nenadno ga je prav iz srede intenzivnega delovanja vzela nemila smrt v noči 25. maja 1871.

Ta nepričakovani udarec omamil je v prvem hipu njegove prijatelje; a od njega začeto delo ni ponehalo in sedem tednov po smrti Tomšiča tiskal se je „Slov. Narod“ še vlastni tiskarni, ktere tretji lastnik je postal tudi še gosp. Fr. Rapoc v Mariboru.

Že Tomšič je ustanovitve tiskarne s pomočjo posameznega rodoljuba vselej le smatral kot prvi korak k večjemu podvzetju, ktero bi po vseh narodnih krogih razširjalo svoje korenine, in narisal načrt delniškega društva. Tudi po njegovi

smrti lastniki „Naroda“ in tiskarne to misel nis pustili izpred oči in sredi avgusta 1871, ko je tiskarna že delala in precej dobivala toliko naročil, da je komaj zamogla vsem ustrezati, ko se je tedaj kazalo, da donaja to podvzetje gotov dober dobiček, razposlali so vabila rodoljubom, naj se vdeležijo pri delniškem društvu za narodno tiskarno, kterege kapital je bil odmerjen na 50.000 gold. v 500 delnicah po 100 gold. Ta oklic imel je srečnejši uspeh, ko prejšnji in v kratkem času je bila polovica kapitala podpisana. Konstituiral se je v Ljubljani odbor, ki je s oklicem 4. novembra vabil rodoljube k pristopu in 19. novembra bil je prvi shod delničarjev, kteri so volili osnovni odbor 15 udov ter mu naročili, delati vse potrebne priprave, da se dobi dovoljenje za delniško društvo in se kot najhitreje ustanovi tiskarna v Ljubljani. Dalje je sklenil ta zbor, prevzeti tiskarno Fr. Skaze in drugov v Mariboru s pravico založništva časnikov in knjig v lastnino delniškega društva in da ima izvoljeni osnovni odbor že od 1. januarja 1872. leta na račun društva voditi tiskarno Fr. Skaze in drugov v Mariboru. (Dalje sledi.)

Preširnova slavnost na Vrbi.

Vrba, „draga vas domača“, ki nam je dala prvega slovenskega pesnika, je videla dne 15. t. m. odlično občinstvo iz vseh krajev Slovenije, množico naroda, kakor ga nij bilo tu nikdar, kar vas stoji. Prišli so bili Slovenci iz Štajerskega, iz vsega Primorja, iz Koroškega, iz vseh krajev kranjske dežele, prišli so bili Hrvatje: — vsi poklonit se v hvaležnosti slavi in spomenu slovenskega velikana Preširna.

Kakor že zadnjič povedano, udeležilo se je praznovanja vzdajanja spomenske ploše v Preširnovi rojstni hiši, okolo 6000 ljudi. Iz Ljubljane je šel poštini vlak zjutraj ob sedmih. Dve uri pred odhodom so bili kolodvorski prostori nagnječeni. Da-si se je navadni vlak trikrat pove-

Listek.

Pozdrav

Preširnovim čestiteljem, zbranim v Vrbi 15. septembra 1872.

(Zložil Stritar.)

Pozdravljeno mi bodi, ljudstvo! zbrano
Od vseh stranij slovenske zemlje svete!
Z navdušenjem si radostnim navdano,
To znanijo oči mi tvoje vnate.
Lepoto kraja gledat, svetu znano,
Prišlo si, kakor tujcev brojne čete?
Sloveča je lepota tega raja, —
A druga višja misel te navdaja.

Ime te drago sem je privabilo,
Ime, ki nam ko solnce zlato sije;
Ime, ki vsacemu je sveto, milo,
Komur čuteče v prsih srce bije.
Priromalo si sem, da bi čestilo
Stvaritelja slovenske poezije:
Proroka-pevca si slaviti se zbralo,
Ki v milosti ga nam nebó poslalo.

* To lepo pesem je g. Stritar na svojo stroško v tiskovnih izdajah dal natisniti ter jo poslal pisateljskemu društvu, da jo je pri Preširnovi slavnosti med zbrani narod razdelil. Uredn.

O tici govori se — pelikani —
Podoba maternje skerbi genljiva! —
Da z ostrim kljunom prsi sebi rani,
Ko paše več d. užini ne dobiva;
Umirajoča mladi zarod hrani
S krvjo, ki se iz srca jej izliva:
Takó je On nam žrtvoval življenje,
Nam radost, sebi volil je trpljenje.

Življenja mu je grenka bila kupa,
Ljubó se sreča nij mu nasmejala;
Življenja vir, ljubezen — Njemu strupa
Morilnega je polno mero dala.
Sreč zvestó ljubilo je brez upa,
Dokler ga v pokoj smrt je zazibala.
Srečá nam bolečine pesen znani,
V njej zdihi v sladke nam so gláse vbrani.

Oj blagor nam! — solzé okamenéle
V predrage nam so bisere bliščeče;
Iz bolečin so rože razcvetéle,
Ki solzna rosa še po njih trepeče;
Iz ranjenih so prsi pesni vrele,
Sad sladki bridke pevčeve nesreče:
Hvaležni ga rešitelja čestimo,
Trpel je On, da mi se veselimo.

Sreč ljubezni polno domovini
Zdaj čute vse, moči je posvetilo;
Nesrečni materi, ki je v temni
Pozabljena zastoj jekála milo.

Sirote so se sramovali sini,
Trpljenje bridko nje jih nij gentilo.
V sreč se Njemu smili vboga mati,
A kaj? srebrá, zlatá jej nema dati.

Ubere strune, — pesen jame peti
O vbogi materi, v bridkost vtoplejeni;
Okó vedri se, lice spet rudeti
Začnó o sladkem glasi bolni ženi;
Sreč se taje sinom, hrepeneti
Po njej jamó otroci izgubljeni;
Domov jih pesen vabi k tihi koči,
Kakor ko poje zvon v božični noči.

Ne vseh! — Oj žalost, večna oj sramota!
Vsem sladka pesen nij srečá genila,
Srečá okamenélega; — tegota
Celó se jim do pevca je zbudila,
Ostró so trnje stáli mu na pota,
Še smrt nij slepe jeze utešila.
Ne več! — Podobo temno zagrnilo,
Ter bratom zaslepljenim odpustimo!

Minóli so nesrečni, mračni časi;
Dani se, zarja lepši dan obéta,
Budeča se Preširna pesen glási,
In up, življenje nóvo vse spreléta.
To pričá družba v pevca „dragi vasi“,
Pred hišo, kjer je luč zagledal sveta;
Čestit si pevca se pobožno zbrala,
Zató ti bodi čast in sreča hvala!

čal, in da si so se v posamezne vozne kupeje ljudje nagnjeli in natlačili, kolikor se je dalo, vendar nij bilo mogoče vseh, ki so želeli na Gorenjsko odvesti se, v železniške vozove spraviti. Ker je več nego tretjina morala ostati brez prostora in se je vedelo, da bodo do Lesc še na vsaki postaji novi potniki čakali, priredil se je še drug vlak. Tako sta samo dva vlaka iz Ljubljane vozila čez 3000 ljudi skoro izključivo izobraženim krogom pripadajočih. Med potom so na vsaki postaji po gričih vihrale slovenske zastave in možnarji so pokali na čast potujočih k Preširnovi slavnosti in Preširnovemu spominu na čast.

Rojstna hiša našega pesnika je bila ta dan okinčana. Že pred svečanostjo je mnogo radovednih čestilcev pesnikovih ogledalo jo. Ker je bilo pred hišo premalo prostora za nenavadno veliko množico, nij se moglo slovesno odkritje po prvem programu vršiti. Odkrila se je torej vzdana ploša, na kateri stoje besede: „V tej hiši se je rodil France Preširen 3. decembra 1800.“ in spodaj: „Slovensko pisateljsko društvo 15. sept. 1872.“ Vsa množica, načelu „Sokol“, je šla mimo hiše proti bližnjemu obširnejemu prostoru poleg cerkve, kjer so bili potem govorili in petje. Preširnov stričnik, gospodar hiše, v družbi s še živječimi pesnikovimi sestrami, je pozdravil s srčnimi besedami vse došle Slovence.

Na zbirališču je z nekoliko vzvišenega kraja govoril g. dr. Razlag slavnostni govor, iz katerega smo si te-le stavke zabeležiti mogli:

Mi smo zbrani v mnogem številu. Prišli ste od Adrije, Mure, Drave, Kulpe, iz vseh slovenskih pokrajin častit spomin našega velikega rojaka Fr. Preširna, ki je bil rojen v tej danes okinčeni, prosti hiši 3. decembra 1800. Osnovale se je še le letos „pisateljsko društvo“, katero hoče danes slaviti spomin tega Vašega rojaka Franceta Preširna, ker on je bil nadarjen ne samo kakor je naš narod sploh bog nadaril, on je imel tudi dar pesništva in ta dar je on upotrebljeval v svojem materinem jeziku. Pesmi njegove živé in bodo živele, dokler bode živel slovenski narod, ker njegove pesmi se smejo na stran staviti umotvorom največjih pesnikov, kakor jih imajo izobraženi narodi Evrope: Nemci, Italijani itd. Velik pomen je ta, da je Preširen v materinem jeziku svoje pesmi pel. Vsak narod ima že v prvi dobi razvitja pesnike. Njegove pesmi niso samo krasne po jeziku in čutilu, temuč tudi rodoljubne, slaveče preteklost našo, kakor „Krst pri Savici“. Preširen pripravljaj je drugo dobo našega narodnega delovanja, namreč moža tega dela. S tem, da je nam pokazal bogatstvo našega jezika, pokazal nam je pot do omike. Delal je on tako, ko je trebalo celino orati. Malo seme je zasejal Preširen, a to je obrodilo. Treba da še obširnejši sad rodi, da postane narod srečen v svoji domovini in to bomo dosegli s tem, da ostanemo zvesti načelom svobode, da za vsestranski napredek skrbimo. (Živio!) V to ime se slavi njegovo ime. Obljubimo pa tudi delati za narod, da postane svobodni, kakor so bili njegovi prededje svobodni, da si bode svojih dolžnosti in pravic svest. (Živio!) Naj tudi ne bode ta slavnost dokončni kamen, katerega je pisateljsko društvo položilo, temuč ono naj skrbi, da ostane domoroden Preširnov duh med nami. On nam bodi vzor, posebno pa bodi Preširen vzor mladini naši, da bi ga ona nasledovala. Po njegovem izgledu Vi mladeniči delajte, mi stari bomo pomagali vsak po svojih močeh za duševni in materialni blagor naroda in njegov napredek. Ako še pomislimo, kako zdrav je narod naš na duši in telesu, ako se pomisli, da skoro pol sveta zavzima naš slovanski rod, potem moramo skrbeti za to, da bode Slovan časten in srečen med drugimi izobraženimi narodi, kajti takrat bodo v duševnem smislu rekli: „Največ sveta otrokom sliši Slave!“

Med govorom in po govoru so doneli slavalki pesniku in govorniku, ravno tako g. Stritarju, katerega zasluga za Preširno oslavo je govornik omenil.

Pela se je potem krasna Stritar-Ipavčeva kantata, ki je jako dopala. O njej prihodnjič več.

Končni govor je govoril prof. Zupan. Rekel je med drugim: „Preširen je izgled pisateljem, zaslužen za delovanje narodnega vzbujenja, za to ga slavimo. Govornik pozdravlja nazoče, ki so prišli v obilem številu. Pozdravlja brate Hrvate, ki so prišli počastit našega pesnika. (Živeli.) Živel bo njegovo ime, dokler naš rod. Delal je Preširen tam, kjer se je prej tujstvo širilo, osvetil jezik svoje matere, katero je ljubil. Narod, mladež naj se veseli te slavnosti. Govornik apostrofira slovensko mladež, brezniško faro, v kateri se je rodilo dosti slavnih mož, Jurij Knafl, Ant. Janše, bučelar, katerega je bila cesarica Marija Terezija poklicala, M. Čop, ki je govoril 19 jezikov, in Krsnik, podpiratelj učee se mladine, J. Zemlja, pesnik, in največji med temi — Preširen. — Govornik opisuje gorenjsko zemljo in stran, Kranj, kjer Preširnovi kosti, a duh tu med nami.“

Dr. Razlag se koncem še enkrat zahvaljuje v imenu pisateljskega društva vsem, ki so svojo nazočnostjo povelicali to slavo in bere pozdravilni telegram dunajskih Slovencev.

Potem je bil občni odhod na Bled, kjer je bila skupna veselica. C. kr. okrajni glavar Wurzbach je bil na Vrbi in na Bledu razpostavil celo četo žandarjev z bajoneti. A občinstvo se je tej naredbi smijalo, ker g. varhi javne varnosti so tu zdehali in čas ubijali. Pri tacem izvrstnem redu, kakor je ves čas med narodom vladal, bili so popolnoma odveč.

Na Bled so došli pozdravilni telegrams iz Dunaja: od slovenskih enoletnih prostovoljcev na Dunaji: „V orožji kličemo voditelju pevcev Slava!“ Od koroških Slovencev v Celovci.

Od novomeške čitalnice: „Udje čitalnice novomeške po slabi komunikaciji žalibog zadržani udeležiti se denašnje na Vrbi obhajajoče se slovesnosti, kličemo naši neumrli diki, prvemu slovenskemu liriku in njegovemu svobodnemu duhu, kateri vlada med osnovatelji in udeležniki te slovesnosti: slava! slava! slava! Čitalnica v Novemestu!“

Iz Metlike: „Slava spominu neumrlega pesnika! Žvelo društvo slovenskih pisateljev! Srčen pozdrav deležnikom slavnosti.“ Čitalnica metliška.

Od čitalnice v Karlovcu: „Slava neumrlomu pesniku Preširnu! Živila braća Slovenci! Živilo Slavjanstvo! Vzajemnost!“

Iz hrvatskega Primorja: „Slavilec slavnega slovenskega pesnika mnogobrojni živeli!“

Iz Ptujja od narodne čitalnice: „Národna čitalnica ptujjska pozdravlja narodnjake p. i Preširnovi slovesnosti zbrane ter jim gromovito živio! uzklikne.“

Iz Ljutomera: „Večni spomin slavnemu pesniku. Srčen pozdrav čestiteljem njegovim! Domo-ljubi Ljutomerski.“

Iz Pulja: „Na obali jadranskega morja vskliknemo na Preširno čast trikrat slava!“ — Slovanski pomorski uradniki v Pulji.

Iz Prage: „Mi Čehi radostno pozdravljamo denašnje vašo slavnost, kajti slavite neumrlega slovenskega národa Preširna, a slavite spominek njegovej slavi. Neskončna Slava Preširnu! Gromoviti živio junaškemu národu slovenskemu!“

Dopisi.

Iz Ljubljane, 8. sept. [Izv. dop.] Po pretekli polovici učiteljskega izobraževalnega tečaja, palo je, bog vedi iz kakšnega namena „afterpedagogu“ Lesjaku na um, slušateljem na izbor dati, da naj se odločijo za slovensko ali nemško predavanje, zadevajoče vzgojo in podukoznanstvo. Večina se je odločila za slovensko predavanje. Ne zadovoljen s tem činom razdeli g. L. liste, na katere so slušatelji svoja mnenja zapisovali. Rezultat je bil, da je od 21 g. slušateljev 20 listov bilo oddanih (kako, da ravno 20 a ne 21 to je uganjka, katero bo g. Lesj. najbolje uga-

nil) in sicer polovica za slovensko — polovica pa — za nemško predavanje!

Je-li to mogoče? vskliknil bode marsikateri narodnjak. Pri hleboborcih vse! Pošteno učiteljstvo čuti pomanjkanje značajnih in odločnih mož v svoji sredi, borečih se za prosveto, svobodo: in narodno boljšo bodočnost; zato oni, broječi se med servilneže in hlebaborce nemajo pojma o dostojanstvu svojega toliko za človečanstvo važnega stanu; oni stavijo v prvo vrsto osobne, a še le v drugo splošne t. j. narodne koristi in odnašaje. Pač žalostno — uboge duše!

Tak siromak, se ve da nema pojma o vzvišenih besedah pedagoga Komenskega:

„Njegova (narodova) slava je tvoja slava, — njegova čast je tvoja čast, — njegova prava so tvoja prava, — tvoje je vse, kar je njegovega.“ Prva zasluga za nemčurenje med g. slušatelji pa gre nekemu učitelju iz dolnjega savskega obrežja (nek Gašperin); to je največji „liberalec“ (ka-li), ob enem pak tudi prava podrepna muha pri duhovstvu, takrat kadar računi na svoj dobitok.

Tak človek gotovo ne dela za prosveto, ako le burke brije se svojem destvovanjem za protinardne interese. On nij pokretač ljudskega napredka, ampak spakovalec ljudske prosvete, stoječ v protislovji z namenom svojega stanu. Narod zapomni si take učitelje — kvaritelje in zaničevalce svojih svetinj in dostojanstva. Od njih nemaš nič pričakovati, in ako so tudi tebi neprotivni, niso iz prepričanja ampak iz dobičkarije, kajti ljudje te baže dajo čutstvo in hotenje, ako na to pride, „v štant“.

Iz Motnika, 15. septembra [Izv. dop.] (Agitacija c. kr. uradnikov proti Slovence). Večkrat dohaja k nam c. kr. katastralna cenilna komisija. Udje te komisije pa porablja svoje uradne izlete pridno v politično agitacijo in posebno eden gospodov vsako priliko porabi, da bi nas spreobrnil v nemškutarje kakor je on sam. Čudovito rad ta gospodek govori o volitvah za deželni zbor kranjski, tako da se nam skoro dozdeva kakor da bi bil deželni predsednik kranjski grof Aleksander Auersperg uradnikom naročil, naj komisijske pote porabijo v to, da pri narodu slovenske poslance črnijo in nemškutarje hvalijo. Čudno pri tem je, da so udje komisije pri nas vedno slovensko govorili in tudi slovensko v zapisnike pisali a vendar proti slovenskim poslancem in njih delovanju besedovali. S tem so se uradni agitatorji menda mislili kmetskim cenilnim možem prikupiti; toda spotletelo jim je to, ker kmetje so precej slutili, da s temi ljudmi nij prava in obče jih imajo za hinavske Slovence. Župan v Motniku pa je menil, da mora enkrat svojo nemško učenost pokazati, kajti na vsak če tudi slovenski ogovor od komisije je odgovoril nemško prav za prav ne nemško, nego čobodrastno. Merebiti dobi za to častno diplomo od ljubljanskega konstitucionalnega društva.

Griza je tudi nas obiskala in več ljudi je za njo umrlo. — Sinoči se je nek star ded, Lipovšek blizu Trojan obesil.

Iz Pulja, 15. septembra. [Izv. dop.] Da-si tudi Pulj dandenes čez 25 tisoč prebivalcev števili, vendar nobenega določno narodnega značaja nema: puljsko stanovanstvo je iz raznih narodnosti sestavljena skupenina, katere pojedini življi eden drugega izpodrivajo in v razvitji narodnosti prečijo. Prvotna in poglavita narodnost v Pulji je slovanska, katera je najmočnejša in še vedno — toda žalibog! samo po številu — druge narodnosti pretežuje. Med slovansko narodnost se je pozneje lahonstvo urinilo, za svojo narodnost propagando delati in Slované poitalijančevati začelo ter s svojo ošabnostjo te prvotne stanovnike nadvladalo. In pred kacimi dvajstimi leti je bojno pomorstvo na slovanskem morskem obrežji seme germanizma zasejalo in se te slovanske zemlje polastilo, na kateri dan danes z vojaško vsegamogočnostjo gospoduje in lahonstvo svojat izpodriva, — Slované pa polagoma za sprejem pruso-nemške kulture pripravlja. — Torej so

tri razne v strastnem sovraštvu strmo si nasproti stoječe narodnosti, ki se tukaj na razvalinah nekdanjega rimljanskega mesta vsaka za svoj obstanek borijo in si prizadevajo, se na površji vzdržati. —

V tej borbi za národen obstanek je slovan-ska, da-si tudi po številu obedve drugi pre-težuje, najslabše oborožena in sploh čez nikakše posredke razširjanja svoje narodnosti ne razpolaga: med tem, ko lahonstvo „v rokodelskem društvu“ svoje privržence zbira, ondi svojo gadjad goji in proselite dela ter tem načinom zavest lahonizma budi in širi, so puljski Slovani raztepeni in ne-majo nikjer varnega zavetja pred napadi lahonske ošabnosti niti nobenega društva, kder bi svoje moči zedinjati in vzajemno za svoj lasten blagor de-lovati mogli; in med tem ko pomorsko nemštvo „v pomorskem kazinu“ germanski živelj koncen-truje in se vedno bolj ojačuje in razeveta, nemajo tukajšni Slovani nikakšnega pribežališča v slučaju potrebe in nadloge ter ne posedajo narodnega ta-borja, kde bi stražo narodnosti sklicevati zamogli. Puljska čitalnica, — katera bi lahko shajališče in središče puljskih Slovanov bila, da si tudi je nijso domačini in tukajšni Slovani ustanovili, — je polagom celó zaspala in se nič več od nje ne čuje; da! baš se niti ne zna, v katerem kotu da se s čitanjem časopisov dolgočasi. Mogočen upliv na puljsko stanovanstvo ima nek sovražen sepa-ratizem, ki tukaj stanove ločuje in pedantično na-sto, inje in razrede v službi ozir jemlje; in zaradi tega v Pulji nij nikakše složnosti in združenja uvesti mogoče, nego ugnezdl se je med raznona-rodnim tukajšnjim ljudstvom ostuden partikularizem, vsled katerega vsak na svojo stran vleče in za korist svojega plemena dela: lahonstvo v šoli, v cerkvi, u uradu in v „rokodelskem društvu;“ nem-štvo pa pri pomorstvu, v službi, v „Turnvereinu“ in „v pomorskem kazinu;“ Slovani pa — nikjer!

Iz Pešte, 14. sept. [Izvir. dop.]*) Kakor v Zagrebu, poskušala se je tudi pri nas fuzija med vladno Deakovo stranko in levičnjaško opozicijo, če že ne s celo, vsaj s frakcijo, stoječo pod vod-stvom Ghyzeyja. V Zagrebu je imela fuzija vzpéh, pri nas je pa denes konstatirano, da se je stvar popolnem razbila. V našem sedanjem drž. zboru se bodo tedaj ravno iste politične stranke rogoborile, kakor v lanjskem. Poskusi fuzijoniranja strank izšli so iz samega vladnega tabora. Naša vlada je sicer dobro védela, da iz fuzije nič ne bode, vendar je ta manever poteknila in potajno podpirala, misleča in računajoča, da bode skoz to, če že druga ne, vsaj to dosegla, da se bode vez med levičnjaškimi frakcijami, če že ne raztr-gala, vsaj tako ohlapila, da bode opozicija svojo nevarno politično moč zgubila, neke omahljive le-vičnjaške slabiče je menila tudi celo v svoj tabor potegniti. V koliko je vlada svoj namen dosegla, to se bode pri adresnej debati pokazalo. V vladno meko zagriznil je prvi Ghyzey, vodja zmernih le-vičnjakov. On je svoj program v sledečih očkah vobličil: 1. pripoznava edinstvo vojske, a vendar želi, da ogerska vojska nasproti avstrijske v enako razmerje stopi, v kakoršnem bavarska vojska na-sproti pruske stoji; — 2. pripoznava skupno mi-nisterstvo, vendar pa tirja diplomatično priznanje in zakonito ustanovljenje neodvisnosti ogerske dr-žave; — 3. skupno finančno ministerstvo naj se spremeni v skupno finančno blagajno; — 4. skupni vojni minister naj ne bode odgovoren delegacijam, am pak neposredno obema legislativama; — 5. Ogerska naj ima svojo posebno državno banko (sedaj imamo samo podružnice dunajske drž. banke v Pešti); — 6. Sedaj skupni drž. dolg naj se raz-deli na avstrijski in ogerski drž. dolg; — 7. Kup-čijski ugovor z Avstrijo je neobhodno potreben, in zaradi tega naj se ponovi. S tem programom je stopil Ghyzey z eno nogo v Deakov tabor, z drugo pa še zmerom v taboru opozicije stoji. Dea-kova stranka mu nij prišla nasproti, a tudi opo-zicija nij za njim potegnila, in tako sedi Ghyzey sedaj izoliran med dvema stoloma. Prav mu je, zakaj

*) Zakasnjeno.

Uredn.

je šel na vladin lepek. Deakovec Jokay se celo rekel: s puntarji se ne pogajamo! — Fuzija med vladno stranko in desno frakcijo levičnjakov bi bila le onda mnogo mogoča, če bi tudi Deakovci potrebo revizije „ausgleicha“ leta 1867. načelno pripoznali. Deakovci tega nehoté, ali kakor sami pravijo, ne morejo storiti, in zato je fuzija nemo-goča. Vodja levičnjaškega centra in gros-a Tisza stoji nepremično na svojem leta 1867. razvitem programu, v katerem se čista personalna unija terja. On kakor tudi najskrajnejši levničnjaki, tako zvana stranka leta 1848. so Ghyzeyev program celo ignorovali.

Hrvatski zastopniki razen treh ustrojili so svoj poseben klub, ki je pa glede državopravnih vprašanj filijala Deakovega kluba, v drugih oprá-shanjih pa celo samostalen. Hrvatski poslanci misle, da morejo samo z naslonbo na Deakovo stranko kaj uspešnega za Hrvatsko doseči. Kljub tej naslonbi je pa vendar gornja hiša drž. zbora na mesto po hrvatskem klubu nasvetovanega Smaiča izbrala v delegacijo magjarona Inkeya. Srečnejši je bil Hrvatski klub s svojimi kandidati v hiši za-stopnikov, kajti po nekem kompromisu so se v delegacijo izbrali: grof Step. Erdödy, Jakič, Kr-šnjavi in Miškatovič.

Kakor skušeni politiki menijo, Lonyayevo ministerstvo ne bo več dolgo živelo. Razne naše politične stanke samo njega dolže, da se ne mo-rejo med soboj pogoditi in pomiriti. Če druga ne pomaga, bo levica spet lanjski manever neskonč-nega govorjenja uporabila. —č—

Politični razgled.

Delegacije so bile 17. t. m. od cesarja v Budi sprejete. Oba ministerska predsednika sta posamezne ude cesarju predstavila, predsed-nika delegacij Hopfen in Majlat, sta potem cesarju izrazila lojalnost do vladarske hiše, na kar je ce-sar odgovoril, da dobre razmere k vnanjim drža-vam samo one tirjatve do deledacij stavijo, katere so za varnost države in vzdrževanje postavno nor-mirane vojske potrebne. Predlogi za delegacije so rezultat vestnega preudarjanja obojestranskih vlad.

V ogerskem zboru je Lonyay odgovarjal na interpelacijo Srba Nikoliča in rekel, da je raz-puščenje srbskega crkvenega zbora „zakonito.“ — Finančni minister je poročal o ogerskem de-ficitu za l. 1873, ki znaša vkup 62 milijonov, 18 milijonov več kot lani.

Novost, da pojde avstrijski cesar v Petrograd, se preklicuje.

Več nemških škofov se je v Fuldi zbralo, da bi se posvetovali kaj storiti proti protivščinam ki od prusko-nemške vlade žugajo katolicizmu.

Srbska národna skupščina je sklicana na 6. oktobra v Kragujevac.

Španjski državni zastop (cortes) je bil 15. t. m. od kralja Amadea s prestolnim go-vorom odprt. V njem omenja kralj dobre razmere k vnanjim vlastim in obžaluje, da razmerje s pa-pežen nij uravnano. Kralj upa, da se bode papež prepričal, da Španija njegovo duhovno oblast spo-štuje, da pa z idejami časa živeti hoče. Punt kar-listov je skoro končan. Vlada bode posebne za-kone severnih provincij, Katalonije in Aragonije spoštovala in predložila postavo o kaznovanju pun-tarjev. Dalje našteva kralj predloge postav, katere bode vlada zboru dala. Med njimi nahajamo uve-denje vseobče brambovske dolžnosti, reforme v boj-nem ladovji in pripravo stanju vednosti primer-nega vojaštva. Dalje obeta kralj, da bode vlada skrbela za varnost v deželi, da bode varčna, da bode samo najpotrebnejše potrošila, ne da bi dr-žavno blagajno neposredna obtežila.

Razne stvari.

*) (Poročilo o občenem zboru pisatelj-skega društva) smo zaradi preobite tvarine od-ložili morali za prihodnji list.

* (Dežmanov „ukaz“) Mestni župan ljub-ljanski, g. Dežman, je tik pred „Sokolovim“ izletom k Preširnovi svečanosti, poslal starosti „Sokola“ g. dr. Zarniku sledeči ukaz: „Vsled ukaza de-želne vlade Sokolci ne smejo v družbi po mest-nih ulicah h kolodvoru ali od tod nazaj k navad-nemu zbirališču postopati, tudi se ima vsaka godba ali trobljenje v mestu opustiti. Družbeni odbor je za to odgovoren da se nazaj vrnivši družbeniki takoj na kolodvoru razidejo, in da se po zdru-ženih Sokolcih nikakoršna prilika spremljevalcem ne da, javni mir s ponočnim kričanjem kaliti. — Deschman, župan.“ — Tu se Dežman sklicuje na deželno vlado, ali ipak je ta paševski ferman delo njegovega svobodoljubja. On in g. Perona sta vlado prosila naj jima dovoli manjo sklice-vati se. To je ljubljanska mestna avtonomija!

* (Bobneči slap Savice) še menda nij videl toliko zbranih obiskovalcev, kakor dan po Preširnovi slavnosti. Že v nedeljo zvečer so se slo-venski in hrvatski gostje iz Bleda odpeljali v Bo-hinj, kjer so v Bistrici, Črešnjevci, Srednji vasi itd. prenočevali, če tudi ne vsi na mehkih blazinah, vendar vsi židane volje, da se nij uresničilo pre-rokovanje lažnjivih vremena-prerokov, danas bo močil Jupiter pluvius, temuč je svitlo migljanje zvezdic obetalo krasen dan. Ob 7mih zjutraj zbi-rali smo se vsi prišli po zgornji in spodnji dolini pri bohinjskem jezeru, kjer so na mostu čez Sa-vico vihrale slovenske zastave in bohinjski fantje s streljanjem iz možnarjev pozdravljali dobro došle goste. Po jezeru kadila se je bela megla, ko smo v velikih čolnih odrinili, na obalih spremljani od bohinjskih topničarjev, ki so naprej hiteči se vstav-ljali na poluotokih in prožili možnarje, katerih pokanje je neprenehom grmelo okolo po kame-nitih stenah. Megla se je začela razpršati in visoki vrh Ukance ogledavale se je v temno-sinjem jezeru, ko smo čolne zapustivši se napotili do Sa-vice, ki nam je že od daleč se kakor srebrni trak rasproti svetila. Eno kratko uro hodá in „slap grmi nam v ušesa.“ Po stopnicah plazili smo na v kamnato steno vsekani oder in vtopljeni v divni prizor molče stali pred slapom bobnečim; zbrani pevski glasovi pa so ga čestili s vednokrasko To-manovo „Savico“. Več ko 60 ljudi se nas je gnje-tilo na odru in po stezi, ki pelje do slapa. Okrep-čavši se s bistro-ledeno vodo in požirkom dolenjca, vrnili smo se do jezera, kjer nas je spet spremljalo do onstran jezera pokanje možnarjev. Pri mostu so čakali vozovi in naprej drdrali smo proti Bledu eni po zgornji, drugi po spodnji dolini, še enkrat pozdravljaje velikana Triglava, ki se je zdaj svetil v solnčni bliščobi.

(Iz Ljutomera) se nam piše: Dopisnik iz Ljutomera v poslednji šte. „Slov. Nar.“ nij po-polnoma istinito poročal o premiranju konj. S kobilami bila je komisija popolnoma za-dovoljna, a ne samo nekoliko, kakor dopisnik pravi; kajti oddala je kobilam tudi 2 (tedaj sku-paj 20) darili, ki ste bili namenjeni žrebcem. Ti (žrebei) pa niso bili vsi v nogah slabi, ampak imeli so le na videz malenkostne napake. Da je pa komisija tako ostro sodila gledé žrebcev, pripisujejo nekteri nekakošne enostranosti komi-sije, ki utegne imeti svoj izvir zopet v političnih vzorih.

* (Nova maša od Ant. Nedveda.) Od znanega skladatelja g. Ant. Nedveda v Ljubljani je na svetlo prišla nova maša z latinskim tekstom v G, opus 20, za solo, dva pevska glasa in orglje. Delo je v cerkvenem stilu pisano in zraven tega vendar melodijozno; tudi pri malem številu pevcev in dobrem spremljanju orgelj se lahko z najboljim. učinkom proizvaja. Vnanja oprava je jako lepa. Part z glasom vred velja 1 gl. 50 kr. Taka dela morejo prijatelji cerkvene godbe samo z veseljem po-zdravljati, ker na enej strani ljudstvo dostojno držanje prave cerkvene pesmi spoznava, na drugi strani pa se profane navade mnogih organistov in mnogih pesmi izpodrivajo, katere ne da bi poslu-šalcem kraju primerne vzvišene čute vzbujale, bolj na veselice spominjajo. Miklošič.

* (Ponemčevanje slovenskih šol na Koroškem.) Okrajni šolski svet v Beljaku je razposlal podložnim mu krajnim šolskim svetom in županom ukaz, da se ima v sedmih občinskih ljudskih šolah izključivo nemško učiti; v devetih drugih ima se začetkom sicer rabiti slovenski učni jezik, toda že v prvem letu se ima začeti učenje nemškega jezika in nemški jezik ima postati učni jezik kakor hitro ga bodo otroci zadostno umeli. V desetih zopet drugih farnoobčinskih ljudskih šolah beljaškega okraja se ima početkom v slovenskem jeziku poučevati; najpozneje v drugem letu pa se mora začeti učenje nemškega jezika, kateri mora postati učni jezik, kakor hitro ga bodo otroci zadostno razumeli. — Večkrat smo že imeli priliko kazati našim bralcem, da naši politični nasprotnikom šole niso kulturni zavodi nego samo sredstva za razširjenje njih jezika in politike. Tu v beljaškem okraju vidimo vnovič, kako šolsko nadzornišvo sistematično deluje za ponemčevanje slovenske mladosti. Zraven drugih nauk mora učitelj posebno skrbeti, da otroku v nekaterih šolah že prvo, v drugih najpozneje drugo leto nemški, otrokom celo tuji je-

zik v glavo vtepe. Vsak umen pedagog mora spoznati, da tako postopanje šoli kot kulturni napravi škodovati mora. To so tu di spoznale nekatere občine okolo Beljaka, ki bodo proti najnovljšemu ukazu slovanoznik pedagogov protestirale.

* (Imenovan) je suplent na prvi drž. gimnaziji v Gradci gosp. Jak. Čebular za pravega učitelja na višji realki v Gorici.

Listnica uredništva. G. B. D. v J.: Premalo imamo v listu prostora, da bi takim polemikam, ki širje občinstvo ne zanimajo, mogli še dalje predale odpirati. Zravnejte na dalje osobno. Zdaj je javna govora bilo dovolj. — G. A. S. na S.: Dalnje „preciziranje“ je nepotrebno. Kdor ni hudomušen in proti nam, ta je stvar razumel kakor vi priznate, da se mora. Tudi pa, ki so od nekdanj proti nam rogovili, ne bomo prepričevali, ker ti so strastni, da si nemajo uroka, in se ne dajo prepričati. G. L. G.: Pride kasneje. Sicer bode kdaj prilika, da se razgovorimo, n. pr. kasneje v Ljubljani, se izvolite kaj oglasiti. — Gospod Fr. Vrančič nas prosi naj potrdimo, da on dopisa iz Kamnika v št. 102 „Slov. Nar.“ nij pisal, — kar s tem storimo. Sicer pa ponavljamo, da taka potrdila neredi dajemo, ker to teja od nas je abus. Mi ne moremo vsacega, kdor je po krivem „obložiti“, da je eno ali drugo na vsa usta resnično povedal, prostora dajati, da se z obširno izpovedjo opravičuje. To naj velja enkrat za vselej vsem.

Dunajska borska 18. septembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gld. 55 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 „ 33 „
Napol.	8 „ 77 „
C. k. cekini	5 „ 24 „
Srebro	108 „ 70 „

Javno pripoznanje.

Oddelček slovenskih mlinarjev pri banki

„SLAVIJI“

se za redno ter vestno likvidacijo in hitro izplačilo meseca avgusta t. l. na mojej parnej pilnici nastale in čez 20.000 gld. obnašajoče škode javno zahvaljujem, ob enem pa priporočam čestitemu slovenskemu občinstvu, banko „Slaviji“ zavoljo njenega rednega postopanja in poštenega obnašanja proti poškodovanej stranki, kakor tudi zavoljo njene popolnoma narodne uprave.

V Prezidu, dne 16. septembra 1872.

(183—1)

Ščitomir Vilhar,

posestnik parne pilnice v Prezidu na Ilirvaškem.

Oznanilo.

1. oktobra t. l. se začne šolsko leto na slovensko-nemški šoli vadnici, ktera je zedinjena s c. kr. učiteljskim obrazovališčem v Mariboru.

Na tej šoli se bode učilo po občenem učilnem načrtu za ljudske šole.

Vsak učenec, ki v to šolo vstopiti želi, naj se po svojih roditeljih ali njenih namestnikih oglasi 30. septembra t. l. dopoldne od 8. do 12. ure pri vodji c. k. učiteljskega obrazovališča, in naj se izkaže s krstnim listom, če bi pa bil že poprej na kakej drugi šoli, tudi s spričevalom preteklega šolskega leta.

Sprejemali se bodo otroci, kateri so slovenskega jezika zmožni in kateri so šesto leto svoje starosti dovršili.

V Mariboru, 14. septembra 1872.

C. k. vodstvo.

Realna gimnazija v Ptui.

V ravnateljski pisarni bodo se dijaki v vse štiri razrede sprejemali dne 28., 29. in 30. septembra od 8—12 dopoldne.

V Ptui meseca septembra 1872.

Ravnateljstvo realne gimnazije.

Menjavnica dunajske komisijonske banke

Schottenring 18,

emitira.

(132—15)

potegovalne liste

na pozneje zaznamovane vsake srečke in se smejo te sestave že za to k najbolj koristnim šteti, ker je vsakemu lastniku takega potegovalnega lista a mogoče vse glavne in stranske dobitke samemu napraviti in razen tega obresten znesek 30 frankov v zlatu in 10 gld. v bankovcih užiti.

Vrsta A. (Na leto 16 vzdigatev.)

Mesečne rate a gld. 10 — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke:

1 5perc. 1860letno drž. srečko za gld. 100.

Glavni dobiček gld. 300.000 s predkupno premijo a. v. gld. 400.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobiček gld. 30.000.

Vrsta B. (Na leto 13 vzdigatev.)

Mesečne rate a gld. 6. — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik 3 srečke.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Sachsen-Meiningsko srečko. Glavni dobiček 45.000, 15.000 južno-nemške rei.

Znanja naročila listi se po vsaki vzdigavi franko — gratis razpošiljajo. se promptno in tudi za povzeček store. — Vzdigatven

! Zeit ist Geld !

Pravi prostor najboljše ure najceneje kupovati, je tovarnica za ure **FILIPA FROMMA**

Rothenthurmstrasse, Nr. 9, gegenüber der Wollzeile na Dunaji.

Vse ure, na sekundo regulirane, se prodajajo s 5letno garancijo.

Samo 17 ali 18 gld. prav angleška prefino v ognji požalčena srebrna kronometrska ura z dvojnimi plaščem, prefino emailirana, z verižico iz talmizlata in medaljonom vred.

Samo 14 ali 17 gld. prav angleška srebrna kronometrska ura z enojnim plaščem in kristalnim steklom z verižico in medaljonom v toku.

Samo 19 ali 20 gld. Srebrni remontoari, brez ključa za navijanje, s kristalnim steklom v najfinijem lesenem toku.

Samo 8 ali 10 gld. prav angleška cilindrična ura, v verižico iz talmizlata, usnjastim tokom in pisanim 5letnim garantilnim listom.

Samo 14 ali 18 gld. prav angleška remontoarska ura a la prince of Wales najmočnejšega kalibra s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistem zlatu; te ure imajo proti drugim prednost, da se dajo brez ključa naviti; k takim uram dobi vsak verižico iz talmizlata z medaljonom in garantilnim listom zastoj.

Samo 12 gld. ura v talmizlatu z dvojnimi plaščem, savoneto, skakalec, kristalnim steklom in niklovim kolesjem, z verižico iz pravga talmizlata, medaljonom, usnjastim tokom in garantilnim listom vred.

Samo 28 do 34 gld. srebrna siderno-remontoarska ura, ki se da brez ključa naviti, z verižico iz talmizlata in medaljonom vred.

Samo 15 ali 20 gld. prav srebrna siderna ura, s kristalnim steklom, elegantno verižico in medaljonom.

Samo 12, 15, 18 gld. ure za gospe iz srebra s kristalnim steklom, minijaturni format, prefino v ognji požalčena z verižico za okolo vratu vred, vse v toku.

Samo 16, 18, 20 gld. iste z dvojnimi plaščem in verižico za okolo vratu.

Samo 22, 25, 30 gld. zlata ura za gospe s kristalnim steklom in verižico za okolo vratu.

Samo 40 ali 48 gld. Zlate ure za gospe z diamanti in verižicami za okolo vratu.

Samo 60 ali 70 gld. iste z dvojnimi plaščem.

Samo 75 ali 100 gld. zlati remontoari za gospe z elegantnimi verižicami za okolo vratu.

Samo 70, 80, 100 gld. zlati remontoari za gospe s kristalnim steklom.

Samo 90 ali 120 gld. isti z dvojnimi plaščem.

Samo 200 ali 400 gld. zlati kronometrovski remontoari z dvojnimi plaščem.

Srebrne urne verižice gld. 2, 50, 3, 4, 5, 6, 7, 10 do gld. 12.

Zlate urne verižice gld. 18, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.

Budileci z uro 7 gld.

Ure za na steno s podobo, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 70, 80, 90.

Ure s trepetikljem, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 80, 100, 120.

Igralnice, 2, 4, 6, 8 kosov igrajoče, gld. 15, 35, 55, 75.

Album za fotografije z muziko gld. 8, 10, 12 do gl. 15.

Tobačnice z muziko 7 gld. 50 kr.

Šmudkarnice z muziko 18 gld.

Sivalnice z muziko 15 gld.

Ure s trepetikljem lastnega izdelka s 5letno garancijo:

Take, ki se vsak dan navijajo gld. 10, 11, 12.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo gld. 16, 17, 18, 19, 20, 22.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo in vsake pol ure bijejo gld. 30, 33, 35.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo, vsako četrt ure bijejo in ure ponavljajo gld. 48, 50, 55.

Take, ki se vsak mesec navijajo gld. 28, 30, 32.

Ure za pisarnice gld. 10, 15, 20.

Ure za kavane gld. 15, 25, 30.

Velika delavnica za popravke.

Stare ure, gostokrat dragi rodovinski spominki, se popravljajo in narejajo tako, kakor bi bile nove. Cene za popravke s 5letno garancijo gld. 1 1/2, 3, 5 do 10 gld.

Edina in sama zaloga

prav angleških ur od E. in E. Emanuela v Londonu.

Vsled posebnega imenovanja dvorna zalagarja Nj. Vel. kraljice Viktorije, kraj. Visokosti princa Waleskega in vojvode Edinburgskega, Nj. Vel. Satana in Nj. Vel. kralja Portugalskega.

Pismera naročila

se za poštni povzetek ali poslan z esek v 24 urah storé. Na posebno željo se tudi ure in verižice pod povzkom na izbir pošiljajo in za nazaj poslano denar vračuje.

Cene naše tovarnice so vedno nižje ko povsod najnižje in stojimo vedno s svojimi izdelki na vrhuncu časa.

Vsi, ki nove naročiti žele,

Vsi, ki stare za nove za menjati žele,

Vsi, ki slabe za dobre zamenjati žele, so pošteni, naj se na to firmo obrnejo.

Staro zlato in srebro, državni papirji, si za najvišje cene namesto plačila jemljejo.

Tovarnica za ure **F. Fromm-a** Rothenthurmstrasse 9, Dunaj.

Pred sleparstvom se svarj! V najnovjšem času naznanjajo trgovci z igračami in bazarji, ki si ime tovarničarji ur pri-svojujejo in celo svavila na svetlo dajejo, popolnoma navadne ure brez vrednosti za angleške. Mnoge pritožbe, katere nam o tem dohajajo, nam dajejo povod svariti pred tem sleparstvom in p. t. občinstvo varovati škode.

(36—27)